

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมกาเปิดรับฟังและการใช้ประโยชน์จากสถานีวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) ค่ายพระพุทธรูปอดฟ้า จังหวัดกาญจนบุรี” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมกาเปิดรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) ของผู้ฟังในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาถึงการใช้ประโยชน์ทั่ว ๆ ไปและการใช้ประโยชน์จากปฏิบัติการทางจิตวิทยาและความมั่นคงของชาติ จากการรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) ของผู้ฟังในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

ทั้งนี้ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบวัดผลครั้งเดียว (One - Shot Case Study) และมีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่รับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) ซึ่งอาศัยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 400 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ การแจกแจงจำนวน (Numeration) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ซึ่งได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance: ANOVA) ด้วยสถิติ F - test เพื่อทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ประชาชนที่รับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียง ดำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) ซึ่งอาศัยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวนทั้งหมด 400 คน เป็นผู้ชายและผู้หญิงในสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ แบ่งเป็นเพศชาย 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 และเพศหญิง 191 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 31.0 ทั้งนี้โดยมากแล้วกลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 27.5 ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 27.8 และมีรายได้ระหว่าง 4,001 - 8,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 29.8

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียง ดำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเปิดรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียง ดำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) 3 - 4 วัน/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 32.3 ซึ่งในแต่ละครั้งจะ ฟังนาน 1 - 2 ชั่วโมงเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 35.3 เปิดรับฟังในวันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 09.01 - 12.00 น. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.2 สำหรับในวันเสาร์ - อาทิตย์ ส่วนใหญ่เปิดรับฟัง ในช่วงเวลา 09.01 - 12.00 น. คิดเป็นร้อยละ 22.7 รายการที่ชอบฟังมากที่สุด คือ รายการลุงพร จัดสารพัดข่าว รายการตชด.สัมพันธ์ และรายการมิวสิกฟอร์ยู ตามลำดับ ส่วนของรายการที่ชื่นชอบนอกเหนือจากรายการที่กล่าวไว้ 6 รายการ คือ รายการเสน่ห์ลูกทุ่ง รายการตำรวจของประชาชน 1234 และรายการกฎหมายน่ารู้ และส่วนใหญ่จะเปิดสลับไปมากับคลื่นอื่น คิดเป็นร้อยละ 39.3

ตอนที่ 3 การใช้ประโยชน์ทั่ว ๆ ไปจากการเปิดรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียง ดำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz)

ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างได้รับประโยชน์ทั่ว ๆ ไปจากรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียง ดำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 3.63 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ได้ความบันเทิงและความเพลิดเพลิน มากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 รองลงมา คือ ทำให้ทราบข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ ข่าวสารท้องถิ่น และข่าวสารทั่วไป คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ช่วยผ่อนคลายความเครียดจากภารกิจต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 ช่วยเป็นเพื่อนแก้เหงา คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 ช่วยให้มีการเสริมความรู้เพิ่มมากขึ้น ทำให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ช่วยคลายความเบื่อหน่าย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 ได้ข้อมูลและความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันและช่วยตัดสินใจในชีวิตประจำวันได้ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 สามารถได้ข้อมูลเพื่อสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 ในขณะที่ได้ข้อมูลและความรู้ส่งเสริมประกอบอาชีพน้อยที่สุด โดยได้รับประโยชน์ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.22

ตอนที่ 4 การใช้ประโยชน์จากปฏิบัติการทางจิตวิทยาและความมั่นคงของชาติ จากการเปิดรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz)

ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการใช้ประโยชน์จากปฏิบัติการทางจิตวิทยาและความมั่นคงของชาติ จากการเปิดรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) อยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า เกิดการใช้ประโยชน์ในการทำให้เกิดความรู้สึกรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์มากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 รองลงมา คือ ใช้ประโยชน์ในการทำให้เกิดความรู้สึกสบายใจ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 เกิดการใช้ประโยชน์ในการทำให้เกิดความรู้สึกมีความสามัคคีและความสมานฉันท์ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 เกิดการใช้ประโยชน์ในการทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยและมั่นคงในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 ในขณะที่ เกิดการใช้ประโยชน์ในการทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32

ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปที่มีต่อรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz)

ในเรื่องของข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) นั้นกลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่งไม่ตอบ และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ซึ่งสามารถแบ่งออกตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

การดำเนินรายการของผู้จัดรายการ พบว่า ข้อเสนอแนะที่ว่า ดำเนินรายการดีอยู่แล้ว มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.5 รองลงมา คือ ลุงพรควรอ่านข่าวให้มากกว่านี้ คิดเป็นร้อยละ 2.8 ลุงพรควรเสนอข่าวให้เป็นกลาง ไม่ควรใส่ความรู้สึกส่วนตัวมากเกินไป เช่น ลุงพรอ่านข่าว เล่าเรื่องบางครั้งเกินความจริง พูดเหมือนตนเองอยู่ในเหตุการณ์จริง คิดเป็นร้อยละ 2.0 ควรออกเสียงให้ชัดเจนมากกว่านี้ เช่น ควรพูดให้ช้าลง ลื่นจะได้ไม่พันกัน ผู้ฟังจะได้ยินชัดเจนขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.3 และควรพูดสิ่งที่ดี ๆ มีประโยชน์และสาระแก่ผู้ฟัง มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.0

การเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม พบว่า มีข้อเสนอแนะเพียงข้อเดียว คือ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมกับการต่าง ๆ มากกว่านี้ คิดเป็นร้อยละ 1.8

การให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่น พบว่า ข้อเสนอแนะที่ว่า ควรให้ข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์มากกว่านี้ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.5 รองลงมา คือ ให้ข้อมูลข่าวสารที่มีสาระดีอยู่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 0.8 และควรให้ข้อมูลข่าวสารในการเตือนภัยต่าง ๆ เช่น อุทกภัยหรือไฟฟ้า อย่างทันทั่วถึงที่ คิดเป็นร้อยละ 0.3

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ พบว่า มีข้อเสนอแนะเพียงข้อเดียว คือ รายการลุงพร มีโฆษณาเยอะเกินไป ควรลดบ้าง เช่น ลุงพรควรพูดข่าวและเปิดเพลงให้เยอะขึ้นและลดพูดโฆษณาต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 9.3

ตอนที่ 6 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้ฟังที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกันจะมีการใช้ประโยชน์ทั่ว ๆ ไปจากการรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 ผู้ฟังที่มีอายุแตกต่างกันจะมีการใช้ประโยชน์ทั่ว ๆ ไปจากการรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) แตกต่างกัน ผลการทดสอบ พบว่า ผู้ฟังที่มีอายุแตกต่างกันมีการใช้ประโยชน์ทั่ว ๆ ไปจากการรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 ผู้ฟังที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีการใช้ประโยชน์ทั่ว ๆ ไปจากการรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) แตกต่างกัน ผลการทดสอบ พบว่า ผู้ฟังที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการใช้ประโยชน์ทั่ว ๆ ไปจากการรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้ฟังที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกันจะมีการใช้ประโยชน์จากปฏิบัติการทางจิตวิทยาและความมั่นคงของชาติ จากการรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.1 ผู้ฟังที่มีอายุแตกต่างกันจะมีการใช้ประโยชน์จากปฏิบัติการทางจิตวิทยาและความมั่นคงของชาติ จากการรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) แตกต่างกัน ผลการทดสอบ พบว่า ผู้ฟังที่มีอายุแตกต่างกันจะมีการใช้ประโยชน์จากปฏิบัติการทางจิตวิทยาและความมั่นคงของชาติ จากการรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.2 ผู้ฟังที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีการใช้ประโยชน์จากปฏิบัติการทางจิตวิทยาและความมั่นคงของชาติ จากการรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) แตกต่างกัน ผลการทดสอบ พบว่า ผู้ฟังที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีการใช้ประโยชน์จากปฏิบัติการทางจิตวิทยาและความมั่นคงของชาติ จากการรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาที่ได้ ผู้ศึกษาเห็นว่า มีประเด็นที่น่าสนใจภายใต้วัตถุประสงค์ของการศึกษาทั้ง 2 ข้อ กล่าวคือ เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการเปิดรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) ของผู้ฟังในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี และเพื่อศึกษาถึงการใช้ประโยชน์ทั่ว ๆ ไปและการใช้ประโยชน์จากปฏิบัติการทางจิตวิทยาและความมั่นคงของชาติ จากการรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) ของผู้ฟังในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี สามารถอภิปรายผลจากการศึกษาที่ได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาในส่วนของพฤติกรรมการเปิดรับฟัง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความถี่ในการเปิดรับฟังในระดับปานกลาง คือ 3 - 4 วัน/สัปดาห์ รองลงมา คือ 1 - 2 วัน/สัปดาห์ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าเกิดจากการที่รายการที่จัดในวันจันทร์ - ศุกร์ และวันเสาร์ - อาทิตย์ มีรายการที่แตกต่างกันไป ทำให้กลุ่มผู้ฟังเลือกฟังเฉพาะในวันที่มีรายการที่ตนสนใจ ในด้านของความนิยมและชื่นชอบรายการ กลุ่มผู้ฟังส่วนใหญ่ชื่นชอบรายการลุงพรจัดสารพัดข่าวมากที่สุด รองลงมาคือ

รายการตชด.สัมพันธ์ และรายการมิวสิกฟอร์ยู ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ฟังส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป จึงนิยมเปิดรับฟังรายการลุ่มพรจัดสารพัดข่าวซึ่งเป็นรายการที่รายงานข่าวต่าง ๆ โดยเฉพาะข่าวท้องถิ่น ทั้งนี้สลับกับการเปิดเพลง รายการตชด.สัมพันธ์ ที่เป็นรายการที่ให้ข้อมูล สารความรู้ต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์ข่าวทั่วไป และข่าวที่เกี่ยวข้องกับตำรวจตระเวนชายแดน ทั้งนี้สลับกับการเปิดเพลง และรายการมิวสิกฟอร์ยู ที่เป็นรายการเพลงลูกทุ่ง ซึ่งจุดนี้ได้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของแมคคอมบส์และเบเกอร์ (Maxwell E. McCombs and Lee B. Becker)¹ ว่าผู้รับสารจะเลือกเปิดรับสื่อเพื่อสนองความต้องการของตน อาทิ เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวและสังเกตการณ์รอบตัว เพื่อจะได้รู้ว่ากำลังมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง เพื่อทันสมัย ทันเหตุการณ์ รวมถึงเพื่อเรียนรู้ในสิ่งสำคัญและสิ่งที่พวกเขาควรรู้ และเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ผ่อนคลาย และเพื่อความบันเทิง

2. จากผลการศึกษาในด้านการใช้ประโยชน์ทั่ว ๆ ไปจากการเปิดรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) พบว่า มีการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงและความเพลิดเพลินมากที่สุด รองลงมาเพื่อให้ทราบข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ ข่าวสารท้องถิ่น และข่าวสารทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยเรื่องเกี่ยวกับการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจในการบริโภคข่าวสาร (News Gratification) ของลอว์เรนซ์ เวนนอร์ (Lawrence A. Wenner)² ที่ได้รวบรวมผลงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้มากมายและสร้างออกมาเป็นแผนที่แสดงความพึงพอใจในการบริโภคข่าวสาร (Media News Gratifications Map) ยกตัวอย่างเช่น Orientation Gratification ซึ่งหมายถึง การใช้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ทางด้านข้อมูลเพื่ออ้างอิงและเป็นแรงเสริมย้ำในความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับสังคม โดยจะแสดงออกมาเป็นการกระทำ ได้แก่ การติดตามข่าวสาร (Surveillance) การได้มาซึ่งข่าวสารข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจ (Decision Utility) และ Para - orientation Gratification ซึ่งหมายถึง กระบวนการใช้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการลดหรือคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ เช่น เป็นการใช้เวลาให้หมดไปกับความเพลิดเพลิน สนุกสนาน หรือเพื่อหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่ไม่พึงพอใจอย่างอื่น

¹Maxwell E. McCombs and Lee B. Becker, Using Mass Communication Theory (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1979), pp. 51-52.

²Lawrence A. Wenner, "The Nature of News Gratifications," in Current Perspectives in Media Gratification Research, eds. Karl Erik Rosengren, Lawrence A. Wenner and Phillip Palmgreen (Beverly Hills: Sage Publication, 1985), pp. 171-193.

3. นอกจากการใช้ประโยชน์ทั่ว ๆ ไปที่กลุ่มตัวอย่างได้รับแล้ว การใช้ประโยชน์จากปฏิบัติการทางจิตวิทยาและความมั่นคงของชาติ จากการรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) ที่กลุ่มตัวอย่างได้รับ พบว่า ทำให้เกิดความรู้สึกรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์มากที่สุด รองลงมาคือ ใช้ประโยชน์ในการทำให้เกิดความรู้สึกสบายใจ ซึ่งผลจากการปฏิบัติการทางจิตวิทยาและความมั่นคงของชาติในเรื่องการสร้างให้ประชาชนรู้สึกรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ในงานวิจัยครั้งนี้ได้สอดคล้อง และตรงตามนโยบายของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายสภาความมั่นคงแห่งชาติเหมือนกับหน่วยงานราชการอื่น ๆ ข้อที่ว่า ปลุกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ ศรัทธาในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ให้มั่นคงอยู่ในจิตใจของประชาชนชาวไทยทั้งหมด ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงการสัมฤทธิ์ผลในการเป็นสถานีวิทยุที่ถูกก่อตั้งเพื่อความมั่นคงของชาติ

4. จากสมมติฐานข้อที่ 1 ผู้ฟังที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกันจะมีการใช้ประโยชน์ทั่ว ๆ ไปจากการรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) แตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่าผู้ฟังที่มีอายุแตกต่างกันมีการใช้ประโยชน์ทั่ว ๆ ไปจากการรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) แตกต่างกัน ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า ผู้ฟังที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีการใช้ประโยชน์ในการทำให้ทราบข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ ข่าวสารท้องถิ่น และข่าวสารทั่วไปมากที่สุด ซึ่งต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ที่มีการใช้ประโยชน์ในการทำให้ทราบข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์, ข่าวสารท้องถิ่นและข่าวสารทั่วไปน้อย แต่กลับมีการใช้ประโยชน์ในด้านความบันเทิงและเพลิดเพลินมากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยจุดนี้ได้สอดคล้องกับแนวคิดลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้รับสารโดยปรเม สตะเวทิน³ กล่าวคือ อายุถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิดและพฤติกรรม ซึ่งโดยปกติแล้วคนที่มีวัยแตกต่างกันมักมีความต้องการใช้สื่อมวลชนที่แตกต่างกัน อาทิ คนที่มีอายุมากมักใช้สื่อมวลชนเพื่อแสวงหาข่าวสารหนัก ๆ มากกว่าเพื่อความบันเทิง ในการฟังวิทยุก็เช่นกัน คนที่มีอายุมากมักจะฟังรายการที่หนัก ๆ เช่น ข่าว การอภิปรายทางสังคม ดนตรีคลาสสิก และรายการศาสนา อย่างไรก็ตาม ยังมีประโยชน์ทั่ว ๆ ไปที่กลุ่มตัวอย่างแบ่งตามช่วงอายุใช้ไม่แตกต่างกันนั้น คือ การใช้ประโยชน์ช่วยเป็นเพื่อนแก้เหงา

³ ปรเม สตะเวทิน, หลักนิเทศศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2546), น. 112-117.

และช่วยคลายความเบื่อหน่าย ทั้งนี้สามารถอธิบายได้โดยแนวคิดเรื่องการเปิดรับสารของเมอร์ริลและโลเวนสไตน์ (Merill and Lowenstein)⁴ ที่ว่า ปัจจัยพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรม的开รับสื่อและข่าวสารที่มีผลต่อการยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมนั้นเกิดจากความเหงา เนื่องด้วยมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ทำให้ต้องมีการรวมกลุ่มเพื่อติดต่อและสังสรรค์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม อย่างไรก็ตาม เมื่อมนุษย์ไม่มีโอกาสในการติดต่อหรือสังสรรค์กับบุคคลอื่นตามที่ต้องการ มนุษย์จึงเลือกใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องช่วยแก้เหงา จนบางครั้งมนุษย์บางคนเองก็พอใจที่จะอยู่กับสื่อมวลชน เพราะสื่อมวลชนเป็นเพื่อนแก้เหงาที่ไม่สร้างแรงกดดันในการสนทนา หรือในทางสังคมให้แก่ตนเอง

ในส่วนของระดับการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ผู้ฟังที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีการใช้ประโยชน์ทั่ว ๆ ไปจากการรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) แตกต่างกัน ซึ่งเมื่อพิจารณาอย่างละเอียดแล้วพบว่า กลุ่มผู้ฟังที่มีระดับการศึกษานุปริญญาและปริญญาตรีขึ้นไป มีการใช้ประโยชน์ในการทำให้ทราบข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ ข่าวสารท้องถิ่นและข่าวสารทั่วไป ได้ข้อมูลและความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันและช่วยตัดสินใจในชีวิตประจำวันได้ มีการเสริมความรู้เพิ่มมากขึ้น ทำให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ และสามารถได้ข้อมูลเพื่อสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น มากกว่ากลุ่มผู้ฟังที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ทั้งนี้ผลการวิจัยได้สอดคล้องกับทฤษฎีความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคลของเดอเฟลอร์ (DeFleur)⁵ ที่เห็นว่า ผู้รับสารจากสื่อมวลชนแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกันในทางจิตวิทยา เช่น ทศนคติ ค่านิยม และความเชื่อ ทำให้ความสนใจในการเปิดรับสารหรือตีความหมายข่าวสารจากสื่อมวลชนแตกต่างกัน กล่าวคือ แต่ละคนมีความแตกต่างกันเนื่องจากการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อม ทำให้มนุษย์มีทศนคติ ค่านิยม ความเชื่อและบุคลิกภาพที่รวมเป็นลักษณะทางจิตวิทยาส่วนบุคคลที่แตกต่างไปด้วย ซึ่งความแตกต่างนี้ได้กลายเป็นสภาวะเงื่อนไข (Condition) ที่กำหนดการเปิดรับสารจากสื่อมวลชน และมนุษย์ซึ่งถูกเลี้ยงดูภายใต้สภาพแวดล้อมต่าง ๆ จะเปิดรับความคิดเห็นแตกต่างกันไปอย่างกว้างขวาง

⁴John C. Merrill and Ralph L. Lowenstein, Media, Message and Men: New Perspectives in Communication (New York: David McKay Company Inc., 1971), pp. 134-135.

⁵Melvin L. Defleur, Theories of Mass Communication, Second Edition (New York: David McKay Co., 1970), pp. 119-122.

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศราณี มณีโชติ⁶ ที่ศึกษาถึงเรื่องการเปิดรับ ความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์จากการรับฟังรายการความรู้ทางทางเกษตรของเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทางอากาศผ่านทางหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เพศและอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากการรับฟังรายการความรู้ทางทางเกษตร หมายถึง ผู้ฟังที่มีอายุ การศึกษา และรายได้แตกต่างกันมีความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากการรับฟังรายการความรู้ทางทางเกษตรต่างกัน อย่างไรก็ตาม ยังมีการใช้ประโยชน์ทั่ว ๆ ไปที่กลุ่มผู้ฟังที่มีการศึกษาแตกต่างกันแต่มีการใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งคือการใช้ประโยชน์เพื่อให้ได้ข้อมูลและความรู้ส่งเสริมประกอบอาชีพ และเพื่อได้ความบันเทิงและความเพลิดเพลิน ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าในแต่ละรายการโดยส่วนใหญ่ที่กลุ่มผู้ฟังชื่นชอบเป็นรายการที่แม้ว่าจะเสนอข่าวข้อมูลความรู้ แต่ก็มักมีการเปิดเพลงสลับกันไปอย่างต่อเนื่อง ทำให้กลุ่มผู้ฟังเกิดการใช้ประโยชน์ในด้านความบันเทิงและความเพลิดเพลินมากและใช้โดยไม่มีความแตกต่างกันในทุกช่วงระดับการศึกษา

5. จากสมมติฐานข้อที่ 2 ผู้ฟังที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกันจะมีการใช้ประโยชน์จากปฏิบัติการทางจิตวิทยาและความมั่นคงของชาติ จากการรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ฟังที่มีอายุแตกต่างกันมีการใช้ประโยชน์จากปฏิบัติการทางจิตวิทยาและความมั่นคงของชาติ จากการรับฟังรายการวิทยุทางทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) แตกต่างกัน โดยภาพรวมของการใช้ประโยชน์จากปฏิบัติการทางจิตวิทยาและความมั่นคงของชาตินั้น กลุ่มผู้ฟังที่มีอายุมากกว่า 31 ปีขึ้นไป มีการใช้ประโยชน์จากปฏิบัติการทางจิตวิทยาและความมั่นคงของชาติมากกว่ากลุ่มผู้ฟังที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ทั้งในเรื่องของการใช้ประโยชน์ในการทำให้เกิดความรู้สึกมีความสามัคคีและความสมานฉันท์ทำให้เกิดความรู้สึกรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยและมั่นคงในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาวะทางจิตใจที่แตกต่างกันของผู้ใหญ่และเด็กก็เป็นได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของแคทซ์และคณะ

⁶ศราณี มณีโชติ, “การเปิดรับ ความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากการรับฟังรายการความรู้ทางทางเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนเกษตรทางอากาศผ่านทางหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545), น. บทคัดย่อ.

(Katz, E. and Others)⁷ ที่ว่าสภาวะทางสังคมและจิตใจก่อให้เกิดความต้องการและความจำเป็นของบุคคล ในการทำให้เกิดความคาดหวังจากสื่อมวลชนหรือข่าวสารอื่น ๆ แล้วนำไปสู่การเปิดรับสื่อมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ กันอันก่อให้เกิดผลในการได้รับความพึงพอใจตามที่ต้องการ และผลอื่น ๆ ที่ตามมาซึ่งอาจไม่ใช่ผลที่ตั้งใจไว้ก็เป็นได้

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยในเรื่องของระดับการศึกษาพบว่า ผู้ฟังที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีการใช้ประโยชน์จากปฏิบัติการทางจิตวิทยาและความมั่นคงของชาติ จากการรับฟังรายการวิทยุทางทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มผู้ฟังในทุกระดับการศึกษาไม่มีความแตกต่างกันในการใช้ประโยชน์จากปฏิบัติการทางจิตวิทยาและความมั่นคงของชาติในทุกข้อ ซึ่งตรงนี้อาจกล่าวได้ว่าสอดคล้องกับทฤษฎีทฤษฎีกลุ่มสังคม (Social Categories Theory) ของเดอเฟลอร์ (DeFleur)⁸ ที่ว่าประชาชนที่มีลักษณะทางสังคมคล้ายกัน เช่น การศึกษา รายได้ อาชีพ อายุ ภูมิภาค ฯลฯ จะแสดงพฤติกรรมการสื่อสารนี้คล้ายคลึงกัน พฤติกรรมการสื่อสารนี้ ได้แก่ การเปิดรับสื่อมวลชน ความชอบต่อสื่อประเภทต่าง ๆ และผลของการสื่อสาร เป็นต้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอรุณี แดงพันธ์⁹ ที่ได้ศึกษาเรื่องการสำรวจความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ของผู้ฟังกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เครือข่าย 2 (เอ.เอ็ม. 819 กิโลเฮิร์ตซ์) ผลการวิจัยพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่แตกต่างกันมีการใช้ประโยชน์จากรายการไม่แตกต่างกัน

⁷ Katz E. and Others, อ้างถึงใน พีระ จิรโสภณ, “ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน,” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร, หน่วยที่ 11 (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531), น. 634-636.

⁸ Melvin L. Defleur, op.cit., footnote 5, pp.122-124.

⁹ อรุณี แดงพันธ์, “การสำรวจความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ของผู้ฟังกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เครือข่าย 2 (เอ.เอ็ม. 819 กิโลเฮิร์ตซ์),” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548), น. บทคัดย่อ.

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

ในด้านข้อเสนอแนะผู้ศึกษาได้แยกประเด็นข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการผลิตรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) ให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้ฟัง ดังนี้

ด้านการดำเนินรายการของผู้จัดรายการ

1. ดำเนินรายการดีอยู่แล้ว
2. ควรออกเสียงให้ชัดเจนมากกว่านี้
3. ควรพูดสิ่งที่ดี ๆ มีประโยชน์และสาระแก่ผู้ฟัง
4. ลุงพรควรอ่านข่าวให้มากกว่านี้
5. ลุงพรควรเสนอข่าวให้เป็นกลาง ไม่ควรใส่ความรู้สึกส่วนตัวมากเกินไป

ด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม

1. ควรเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมกับการต่าง ๆ มากกว่านี้

ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่น

1. ควรให้ข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์มากกว่านี้
2. ควรให้ข้อมูลข่าวสารในการเตือนภัยต่าง ๆ เช่น อุทกภัยหรือไฟป่า อย่างทันท่วงที
3. ให้ข้อมูลข่าวสารที่มีสาระดีอยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ

รายการลุงพรมีโฆษณาเยอะเกินไป ควรลดบ้าง เช่น ลุงพรควรพูดข่าวให้เยอะขึ้น และลดพูดโฆษณาต่าง ๆ

ทั้งนี้เมื่อคุณภาพรวมโดยสรุปของข้อเสนอแนะแล้วพบว่า กลุ่มผู้ฟังส่วนใหญ่ต้องการให้รายการบางรายการปรับปรุงในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการลุงพรจัดสารพัดข่าว กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างบางคนต้องการให้ผู้จัดรายการเสนอข่าวให้เป็นกลางและอ่านข่าวให้มากกว่านี้ (คิดเป็นร้อยละ 4.8) ซึ่งสอดคล้องกับการได้พูดคุยกับกลุ่มผู้ฟังบางคนที่เคยชอบฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2550 พบว่า กลุ่มผู้ฟังบางคนไม่ชอบฟังรายการลุงพรจัดสารพัดข่าวก็เนื่องจากการพูดจาที่ใช้ถ้อยคำไม่ค่อยสุภาพในการออกอากาศ เช่น ชี้ เหยว ทำให้เปลี่ยนไปฟังวิทยุชุมชน นอกจากนี้ ยังมีเรื่องของโฆษณาที่ออกอากาศมากเกินไปจนน่าเบื่อ รวมทั้งมีการพูดโฆษณาสินค้า

และบริการต่าง ๆ มากเกินควรด้วย (คิดเป็นร้อยละ 9.3) ทำให้ไม่ค่อยอยากเปิดฟังรายการ ซึ่งตรงนี้มีความเป็นไปได้ว่า กลุ่มผู้ฟังบางคนที่ดีติงการพูดจาที่ไม่สุภาพของลุงพรนั้น เป็นกลุ่มผู้ฟังที่มีความรู้ เช่น ข้าราชการ และเปิดรับฟังอย่างจริงจัง ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วรูปแบบรายการข่าวชาวบ้าน มักมีการใช้คำพูดเพื่อให้เข้าถึงใจผู้ฟังโดยการใช้ภาษาที่ตรงไปตรงมา จึงเป็นเรื่องที่ไม่ผิดปกติ หากแต่เป็นรูปแบบและลักษณะของรายการข่าวชาวบ้านทั่วไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต

1. ควรมีการศึกษากลุ่มประชากรที่อยู่ในพื้นที่กระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) ค่ายพระพุทธรูปอดฟ้า จังหวัดกาญจนบุรี ทั้ง 3 จังหวัดที่เหลือ คือ บางพื้นที่ของจังหวัด ราชบุรี สุพรรณบุรี และนครปฐม ที่สามารถรับคลื่นความถี่วิทยุของสถานีวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz) ว่ามีพฤติกรรมการเปิดรับและการใช้ประโยชน์จากสถานีวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (F.M. 97.75 MHz) ค่ายพระพุทธรูปอดฟ้า จังหวัดกาญจนบุรี อย่างไรบ้าง
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจเลือกรับฟังรายการวิทยุทางคลื่นวิทยุกระจายเสียงตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 (FM 97.75 MHz)
3. ควรศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์กับการใช้ประโยชน์ให้ครบทุกตัว เช่น เพศ อาชีพ และรายได้
4. ควรทำการศึกษาอย่างละเอียดลึกซึ้ง ตลอดจนติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงให้รายการต่าง ๆ ของทางสถานีสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอยู่เสมอ